

Bruxelles, 25. svibnja 2018.
(OR. en)

9356/18

LIMITE

ECOFIN 492
SOC 310
BUDGET 18
STATIS 35

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	8804/18
Predmet:	ZAKLJUČCI VIJEĆA o održivosti javnih financija s obzirom na starenje stanovništva

Za delegacije se u prilogu nalaze ZAKLJUČCI VIJEĆA o održivosti javnih financija s obzirom na starenje stanovništva kako ih je Vijeće usvojilo na 3619. sastanku održanom 25. svibnja 2018.

ZAKLJUČCI VIJEĆA O ODRŽIVOSTI JAVNIH FINACIJA S OBZIROM NA STARENJE STANOVNIŠTVA

Vijeće (ECOFIN):

1. ISTIČE da je starenje stanovništva velik izazov u pogledu dugoročne održivosti javnih financija, koji je dodatno pogoršan znatno povišenom razinom državnog duga nakon gospodarske i socijalne krize. Iako se dug u EU-u odnedavno počeo smanjivati, i dalje je povećan te se očekuje da će još neko vrijeme ostati na razini višoj od one prije krize. U tom je smislu osobito važno osigurati dugoročnu održivost javnih financija. POTVRĐUJE potrebu za primjerenom fiskalnom konsolidacijom koja pogoduje rastu, u skladu s Paktom o stabilnosti i rastu te daljnjom provedbom strukturnih reformi za podupiranje potencijalnog rasta s ciljem poboljšanja održivosti javnih financija.
2. PRIHVATIA Izvješće iz 2018. o starenju stanovništva i njegovu učinku na gospodarske i proračunske projekcije za države članice EU-a (2016. – 2070.) koje su Odbor za ekonomsku politiku (Radna skupina za starenje stanovništva) i službe Komisije (GU ECFIN) sastavili na temelju zajednički dogovorenih metodologija i pretpostavki. U skladu s prethodnim izdanjima, predviđanja u Izvješću o starenju stanovništva iz 2018. obuhvaćaju javne rashode povezane sa starenjem stanovništva (mirovine, zdravstvena zaštita, dugotrajna skrb, obrazovanje) i rashode za naknade za nezaposlenost.
3. ISTIČE glavne nalaze iz Izvješća o starenju stanovništva iz 2018.:
 - Očekivano smanjivanje radno sposobnog stanovništva bit će dugotrajna prepreka razvoju, a radna produktivnost bit će jedini pokretač rasta. Predviđa se da će stopa prosječnog godišnjeg rasta BDP-a u cijelom EU-u dugoročno ostati uglavnom stabilna. Istodobno ima znatnih razlika u potencijalu rasta među državama članicama. Predviđa se da će tijekom cijelog razdoblja od 2016. do 2070. prosječna godišnja stopa rasta BDP-a prema osnovnom scenariju biti 1,4 % uz pretpostavku znatnog povećanja rasta ukupne faktorske produktivnosti (TFP). Uz alternativni, manje optimističan scenarij s nižim rastom TFP-a, procjenjuje se da bi prosječna godišnja stopa rasta BDP-a u EU-u iznosila 1,1 %.

- Očekuje se da će porast ukupnih javnih rashoda povezanih sa starenjem u EU-u iznositi 1,7 postotnih bodova BDP-a od 2016. do 2070. i dosegnuti 26,6 % u 2070., no s velikim razlikama među državama. Prema scenariju s nepovoljnijim makroekonomskim pretpostavkama (s nižim rastom TFP-a) povećao bi se za 2,2 postotna boda od 2016. do 2070. te u 2070. dosegno 27,1 %.
- Predviđa se da će javni izdaci za mirovine u razdoblju do 2040. porasti za 0,8 postotnih bodova BDP-a te se zatim opet smanjiti do razine neznatno niže od početne do 2070. (11 % BDP-a za EU). Međutim, očekivani izdaci za mirovine bili bi veći u slučaju nepovoljnijih demografskih ili makroekonomskih pretpostavki. Procjenjuje se, primjerice, da bi prema scenariju s manjim rastom TFP-a povećanje do 2040. iznosilo 1,1 postotnih bodova BDP-a uz troškove za mirovine do 11,4 % BDP-a u 2070. Razlike među državama članicama i u tome su znatne, ovisno o stupnju i dinamici starenja stanovništva, prognozama za rast BDP-a, posebnim odlikama nacionalnih mirovinskih sustava te osobito napretku postignutom u strukturnim reformama.
- Očekuje se da će se javni rashodi za zdravstvenu zaštitu i dugotrajnu skrb u EU-u prema osnovnom scenariju povećati za 2 postotna boda BDP-a, na 10,4 % BDP-a u 2070., uglavnom odražavajući populacijska kretanja. Uzimajući u obzir moguće buduće promjene u pogledu nedemografskih uzroka troškova u zdravstvenoj zaštiti i dugotrajnoj skrbi, predviđa se da bi povećanje troškova povezanih sa skrbi u razdoblju od 2016. do 2070. moglo iznositi 4 postotna boda BDP-a.

4. Pozdravljajući reforme koje su nedavno provedene u mnogim državama članicama, **PONOVNO POTVRĐUJE** da će države članice u svladavanju izazova istaknutih u predviđanjima rashoda povezanih sa starenjem trebati poduzeti daljnje djelovanje u okviru politika s ciljem rješavanja pitanja specifičnih za pojedine zemlje. **POZIVA** države članice na provedbu preporuka europskog semestra o održivosti javnih financija te na primjenu trodijelne strategije za rješavanje gospodarskih i proračunskih posljedica starenja smanjenjem državnog duga, podizanjem stope zaposlenosti i produktivnosti te reformiranjem mirovinskog sustava i sustava zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi.

5. U tom pogledu POZDRAVLJA činjenicu da su u većini zemalja nedavne mirovinske reforme imale pozitivan učinak tako što su obuzdale dinamiku javnih rashoda i doprinijele povećanju prosječne dobi napuštanja tržišta rada. NAPOMINJE da je opseg reformi u nekolicini zemalja još nedostatan za zaustavljanje povećanja u javnim izdacima za mirovine te iskazuje zabrinutost zbog slučajeva u kojima su prethodne reforme poništene. ISTIČE kako države članice, iako u različitim razmjerima, trebaju poduzeti daljnje korake u pogledu povišenja stvarne dobi za umirovljenje, među ostalim izbjegavanjem ranog napuštanja tržišta rada i promicanjem aktivnog starenja, jačanjem inicijativa za ostajanje na tržištu rada te jačanjem elemenata održivosti u mirovinskom sustavu, primjerice povezujući dob za umirovljenje i mirovinske pogodnosti s očekivanim životnim vijekom. Mjere kojima se poništavaju već poduzete reforme za jačanje održivosti potrebno je izbjegavati. NAPOMINJE važnost sveobuhvatnog pristupa i financijskoj održivosti i primjerenosti mirovinskih sustava. U tom je smislu Izvješće o primjerenosti mirovina iz 2018. dopuna Izvješću o starenju iz 2018.
6. Podsjećajući na svoje zaključke od 8. studenoga 2016., PONOVRNO POTVRĐUJE da je osobito važno ostvariti dvostruki cilj osiguravanja fiskalne održivosti i pristupa kvalitetnim zdravstvenim uslugama i uslugama dugotrajne skrbi za sve poboljšanjem učinkovitosti i djelotvornosti sustava zdravstvene zaštite i dugotrajne skrbi.
7. POZIVA Komisiju da te nalaze koji se odnose na izazove starenja obuhvati u svojoj analizi i nadzoru u okviru europskog semestra te da njegove posljedice uzme u obzir u svim relevantnim područjima usklađivanja ekonomskih politika u EU-u.
8. POZIVA Komisiju da obavi svoje redovite detaljne procjene održivosti javnih financija do kraja 2018. koristeći se tim skupom sveobuhvatnih i usporedivih ažuriranih projekcija. Odbor za ekonomsku politiku trebao bi izvijestiti Vijeće na temelju te procjene.

9. POZDRAVLJA rad Eurostata, koji je u tijeku, na poboljšanju upravljanja predviđanjima u pogledu stanovništva, među ostalim u razmjeni iskustava i praksi te prijedloga za poboljšanja s nacionalnim zavodima za statistiku (NZS) i podnošenju izvješća Odboru za ekonomsku politiku s mogućnošću poboljšanja kvalitete i pouzdanosti predviđanja u pogledu stanovništva, uz potpuno poštovanje neovisnosti Eurostata i NZS-a. POZIVA Odbor za ekonomsku politiku i Komisiju da, na temelju novih predviđanja u pogledu stanovništva koje će dostaviti Eurostat, ažuriraju svoju analizu gospodarskih i proračunskih posljedica starenja stanovništva do jeseni 2021.
-